tíðindablaðið
sosialurin

Nr. 189 Mikudagur 4. oktober 1995 69. árgangur Krónur 7,00

Hesin heldur lítið um Framtaksgrunnin

Nýggjur maður á landsliðnum

Ítrótturin síða 17-20

Krevur 5,5 % meira í rentu enn Føroya Banki

– Við tí tilboði Framtakstovnurin hevur um fígging, velji eg heldur tað nógv lagaligaru fíggingina í Føroya Banka, sigur Kjartan Joensen, sum byggir rækjuvirki í Leirvík síða 3

Kelda við Sosialin:

Ongan góðan í Danmark

Danska stjórnin prioriterar føroysk mál ógvuliga lágt. Nú eru samráðingarnar útsettar enn einaferð og verða 3. november. Nyrup luttekur bert eina løtu á samráðingunum síða 6

Landsstýrið:

Bíður 46 oljufeløgum til Lopra

síða 6

Nevndir valdar:

Flokksstuðlar fáa nú lønina

síða 12

74 bilar til sølu á teimum fýra bilsíðunum

sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Kristjan Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Blaðfólk: Randi Jacobsen, Dagny Joensen, Jústinus Eidesgaard, Eyðun Klakkstein

Útgevari, uppseting og prent: P/f Sosialurin
Bústaður: Argjavegi 20, Argjum

Postadr.: Postsmoga 76, 110 Tórshavn
Telefon: 11820
Telefax: 14720

Spennandi boring í Lopra

Oddagrein

UM somu tíð sum uppskot til fíggjarlóg varð lagt fram á tingi fóru umleið 40 brøv av landinum, hvørs innihald kann fáa eins stóran týdning fyri Føroya land sum bæði ein og tvær fíggjarlógir. Hetta skal tó verða tikið við fyrivarni.

Í brøvunum er ein innbjóðing til flestu av heimsins størstu oljufeløgum at koma til fundar í Havn. Á fundinum verða feløgini kunnað um ætlanina at fara undir aftur at bora í Lopra. Tey fáa so tilboðið at vera við í hesi ætlan tvs. at vera við til at fíggja tær umleið 30 mill. kr., sum tað kostar at bora longur niður í føroysku undirgrundina. Tey, sum so vera við, fáa ta allar upplýsingar, ið fáast frá boringini.

Í blaðnum í dag leggur leiðarin á oljufyrisitingini dent á, at endamálið við boringini er ikki at leita eftir olju, men at fáa vitan um undirgrundina. Sjálvandi er tað uppgávan hjá honum at vera varin og ikki geva falskar vónir, tá hann úttalar seg um slíkt. Neyvan er tó nakar ivi um, at júst henda boringin kann fáa stóran týdning fyri spurningin, um olja er í undirgrundini ella ikki. Hóast tað ikki verður borað júst við tí fyri eygað at finna olju, so er henda boringin at meta sum ein roynd at koma nærri svarinum, um føroyska undirgrundin undir basaltinum goymir løg og grótsløg, sum skapa møguleikar fyri olju og gassi. At so mong oljufeløg verða boðsend at koma á fund í Havn og at kanska mong teirra fara at játta pengar til eina slíka boring, vísir so eisini, at hesir upplýsingar kunnu vera hentir í víðari leitingini eftir olju við Føroyar. At feløgini vilja vera við at gjalda fyri boringina um tey vilja benda á, at tey hava áhuga og kanska tiltrúgv til, at olja og gass er í undirgrundini. Men sjálvandi hevur hetta eisini nakað við komandi løgugætlanir hjá feløgunum at gera. Tí um so er, at ein boring við Lopra gevur eitt negativt úrslit so ella so, so kann tað eisini hava við sær, at feløgini fara at vera meira varin, tá gera skulu gea av, hvussu stórar íløgur tey skulu gera í leiting. Vit kenna tað aðrastaðni frá, eitt nú Grønlandi, at tá farið varð undir at gera kanningar í sambandi við olju og gass, úttan nóg góða fyrireiking, og hetta als einki úrslit gav, so mistu feløgini áhugan. Vit mugu so bara vóna, at verkætlanin í Lopra ikki er av slíkum slag.

Nú er tað so, at tað er nógv ættari og bíligari at bora á landi enn úti á havi. Her kostar ein boring væl niðanfyri 30 mill. kr. Ein boring á havinum kostar kanska fýrar ferðir so nógv. Men sum sagt, so verður her ikki borað eftir olju men fyrst og fremst eftir vitan um undirgrundina. Hvat tann vitanin so kann brúkast til fætta vit meira um um næsta summar. Ein áhugaverd ætlan.

Sosialurin

Viðmerking

Lítil viðmerking til Finnboga Arge

Dimmalætting hevur drigva samrøðu við Finnboga Arge, fíggjarnevndarformann, seinasta fríggjadag. Stórt sæð eri eg samdur við tí mesta, sum Finnbogi Arge førir fram viðvíkjandi okkara fíggjarlógaruppskoti, men tó eru tað tvey viðurskifti, eg havi hug at gera viðmerkingar til.

Fyri tað fyrsta, so sigur Finnbogi Arge, at treytin fyri, at teir og sjálvstýrisflokkurin gingu við til fíggjarógnaravgjaldið og arvaavgjaldið var, at javnaðarflokkurin og verkamannafylkingin gingu við til rakstrarsparingar.

Uttan at taka politiska stríðið upp um hesi bæði gjøldini, so vil eg tó siga, at tað, sum stendur eftir í hansara viðmerkingum, er, at vit vórðu noyddir við hal og brand at fremja rakstrarsparingar. Hetta er ein ótrúlig reinging av veruleikanum. Tað vita so øll tey, sum hava luttikið í fíggjarlógararbeiðinum, vónandi eisini Finnbogi Arge.

Hetta leiðir meg beinleiðis inn á ta næstu viðmerkingina, sum snýr seg um sjálva yvirskriftina á greinini, har Finnbogi Arge sigur, at vit nú skulu hava løn fyri at hava spart næstan eina heila milliard eftir bert fimm árum.

Hesi bæði viðurskiftini hoyra saman.

Hann fær tað at ljóða sum um, at javnaðarflokkurin skal dragast eftir hannum fyri at fremja sparingar. Men hvør hevur spart næstan eina milliard eftir fimm árum?

Er tað kanska sambandsflokkurin, ella er tað javnaðarflokkurin, um vit skulu geva nøkrum heiðurin fyri tað? Sambandsflokkurin hevur sitið við ábyrgd seinasta árið, har ikki tær stóru sparingarnar hóast alt eru gjørdar, meðan javnaðarflokkurin hevur sitið við ábyrgd síðan 15. januar 1991, sjálvandi saman við øðrum flokkum, tó ikki sambandsflokkinum.

Nei, Finnbogi Arge, javnaðarflokkurin hevur sanniliga tikið á seg ta uppgávuna at vera við til at fremja tær nógvu sparingarnar, sum tú nú heldur, vit skulu hava løn fyri. Vit hava so sanniliga eisini goldið ein dýran kostnað fyri hetta við seinasta løgtingsval.

So lat vera við at billa fólki nakað annað inn. Vit hava prógvað, at vit eru ikki undanstøkkingar, heldur ikki tá tað snýr seg um sparingar.

Vit hava prógvað hetta, og vit hava goldið kostnaðin, meðan sambandsflokkurin enn eigur alt hetta til góðar.

Tekur tú Svøriki, so vóru tað ikki teir borgarligu við Carl Bilt á odda, sum tóku sær uppgávuna at endurreisa svenska búskapin, men tann svenski javnaðarflokkurin.

Rætt skal vera rætt, hóast alt.

Jóannes Eidesgaard,
landsstýrismaður

p.s. Tað er líkt til, at bæði Finnbogi Arge og Lasse Klein hava torført við at skilja munin á einari trísiffraðari milliónaupphædd og tríhundrað milliónum. Men munurin millum minstu trísiffraða milliónaupphæddina og tríhundrað milliónir er einki minni enn tveyhundrað milliónir.

Tummas er formaður

Tummas Arabo varð valdur til formann í nevndini fyri Útnorðursamstarvið, sum í seinastu viku hevði fund í Bergen.

Útnorðursamstarvið hevur higartil bert fevnt um Grønland, Ísland og Føroyar, men næsta ár verður tað víðkað, so Noreg eisini kemur uppí.

Avgjørt varð at seta fólk at starvast á hovuðsskrivstovuni, sum verður í Havn. Samstarvið skal hava sonevnd kontaktpunkt í Grønlandi, Íslandi, og tvey í Noregi.

Føroysku limirnir í nevndini eru Marjun Hanusardóttir, leiðari á Heilsufrøðiligu Starvsstovuni, Johan Petersen, tekniskur stjóri á Skipasmiðjuni Føroyum og Tummas Arabo, sum hevur verið við í útnorðursamstarvinum síðan byrjan.

randi

Lopraholið í fokus:

40 oljufeløg boðin til Føroya í næstum

Føroyska oljufyrisitingin hevur boðið ikki færri enn 40 oljufeløgum at koma til Føroya seinni í oktober at viðgera eina ætlan um at fara undir eina nýggja boring í Lopra. Endamálið er at vita, um feløgini eru sinnað at gjalda og fáa upplýsingarnar

Ein sonn innrás av útlendskum oljufólki verður í næstum. Ikki færri enn 40 altjóða oljufeløg hava fingið innbjóðing frá føroysku oljufyrisitingini at koma til Føroya. Endamálið við vitjanini at vita, um feløgini eru sinnað til at vera við í eini nýggjari Lopraverkætlan.

Henda ætlan snýr seg um at bora einar 1000 til 2000 metrar longur niður í verandi boriholinum í Lopra. Hetta holið er umleið góðar 2000 metrar sum er.

Martin Heinesen, leiðari á oljufyrisitingini, sigur við Tíðindablaðið Sosialin, at tað tykist vera stórur áhugi millum oljufeløgini at vera við til at fíggja eina nýggja boring í Lopra.

Saman við danska felagnum Dopas eru vit í ferð við at gera eina verkætlan, sum kann setast í verk longu í mai næsta ár. Orsøkin til at vit nú hava boðsent øllum hesum oljufeløgunum til fundar er tann einfalda, at vit vilja vita, hvørji teirra eru hugað fyri at vera við í verkætlanini, t.v.s. at gjalda part av tí tað kostar.

Martin Heinesen sigur, at ein boring fer at kosta einar 20 til 30 mill. kr. Tá vænta teir sær afturfyri at fáa nógvar upplýsingar um, hvat er undir basaltinum. Hetta er ein gamal dreymur hjá øllum jarðfrøðingum og nú eisini hjá teimum, sum hava vónir um at finna olju í undirgrundini.

Tá Lopraholið varð borað á sinni, varð gávust teir við at bora, áðrenn komið var niður gjøgnum tjúkku basaltfláirnar. Hetta hava menn alla tíðina hildið var stórt spell, tí tað hevði kunnað verið sera hent vitan eitt nú fyri leiting eftir oljuberandi løgum at komið niður gjøgnum basaltið.

Olja og gass seyrar upp

Síðani eru royndir gjørdar niðri í holinum og tær hava víst, at basaltið møguliga endar 200 metrar longur niðri. Har er í hvussu er okkurt, sum bendir á eitt skift í løgunum. Eisini hevur tað víst seg, at olja og gass seyrar upp úr holinum í smáum mongdum. Tað kann týða upp á, at kolbrintur eru í undirlendinum, men eingin veit tað enn og heldur ikki, um tær hava nakað upp á seg.

Martin Heinesen leggur dent, at teir við eini slíkari boring neyvan fáa nakað at vita um olju um so. Skuldi tað hent, at teir komu niður á eina oljukeldu, so vildi tað verið sum at vinna í lottarínum. Boringin fer at geva teimum vitan um, hvat er undir basaltinum. Ein vitan, sum ikki finst í dag, tí tað ongantíð er borað niður gjøgnum føroysku basaltfláir.

Tað er so eisini ein fyrimunur at borað verður á landi, tí tað er bíligari og lættari. At tú so longu hevur eitt hol, sum er borað 2000 metrar niður, er so eisini ein stórur fyrimunur.

Sosialurin skilur, at spurningurin um Lopraholið er vorðin meira áhugaverdur, sohvørt seismiskar og aðrar kanningar eru gjørdar yvir øllum økinum.

Umrødda boring fer annars ikki at kosta landsstýrinum nakað serligt. Ætlanin er at hava eitt endaligt úrslit til næsta summar, tá oljufyrisitingin fer at handa landsstýrinum tað nógva tilfarið í sambandi við oljulóggávu og lisensrundu.

Danir gera forarbeiðið

Tað er danska felagið Dopas, sum saman við oljufyrisitingini stendur fyri at fyrireika nýggju Lopraboringina.

Uppá fyrispurning hví eitt danskt felag hevur fingið hesa uppgávu sigur Martin Heinesen, at hetta felagið hevur frá fyrstan tíð víst Lopraholinum stóran ans og tá tað tekst við líknandi uppgávur er tað natúrligt at heita á teir. Teir hava so eisini eitt systurfelag, Danop, sum er útgjørt til at taka sær av sjálvari boriuppgávuni.

Hetta hevur annars einki við nakað krav frá donum at gera í sambandi við tær avtalur, sum eru gjørdar og verða gjørdar millum Føroyar og Danmark sigur Martin Heinesen, sum leggur dent á, at hetta er nakað, sum teir á oljufyrisitingini hava tikið stig til einsamallir. Og hann heldur tað vera eitt skilagott stig.

Danska felagið hevur so eisini vágað nakað í hesum, tí enn er eingin vissa fyri, at oljufeløgini eru sinnað at gjalda fyri boringina. Um so er so hevur danska felagið gjørt hesa uppgávu uppá egna rokning.

jan

STEVNAN UM ALMANNAPOLITIKK

verður í hølum FØROYA ARBEIÐARAFELAGS
6. & 7. okt.
við hesi skrá:

Fríggjadag 6. okt.

Kl. 18.30	Abit
Kl. 19.00	Marita Petersen bjóðar vælkomin og greiðir frá ætlanini við stevnuni Andrias Petersen, sosialmálaráðharri, heldur røðu »Work-shops«
Kl. 22.00	Álfundur har tikið verður samanum

Leygardag 7. okt.

Kl. 08.00	Morgundrekka
Kl. 09.00	Álfundur
Kl. 09.30	»Work-shops« - framhald
Kl. 12.00	Døgurði
Kl. 13.00	Álfundur
Kl. 16.00	Úrskurður
Kl. 16.30	Stevnan endar

Stevnan er fyri øll javnaðarfólk, og heitt verður á fólk um at melda seg til frammanundan og siga frá hvørjum evni, tey serliga hava áhuga fyri og kundu hugsað sær at viðgjørt.

Tilmelding á tlf. 12406 og 13229 áðrenn hósdagin 5. oktober.

Javnaðarflokkurin

Frá SKÁANUM

MORGUNMATUR:

Junior burger v/ chipsi	35,-
Biksimatur v/ stoktum eggi	30,-
Rundstykki v/ osti	10,-
Kaffi	10,-
Chips (stór portión)	15,-
Chips (lítil portión)	10,-
Franskur hotdog	20,-

SKÁIN

tlf. 18866 - N. Finsensgøta 20

haldaragjaldið

Nú ræður um at skunda sær at gjalda

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvønn hósdag frá kl. 19.00–21.00, inngongd hjá KFUM, Oman Pisuvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00–16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.